

INTRODUCCIÓ. EL MEU DOCTOR BABOT

per JOSEP M. CAMARASA

Aquesta publicació, que apareix quan fa tot just poc més de dos anys que la Societat Catalana de Biologia ha recuperat el seu domicili social a redòs de l'Institut d'Estudis Catalans després de més de quaranta anys de desposseïció, vol ser un homenatge a tots els qui en fa poc més de vint emprengueren la "noblement folla" tasca de fer renéixer de les cendres aquella Societat de Biologia de Barcelona fundada per August Pi i Sunyer cinquanta anys abans.

Hem personificat aquest homenatge en la figura de Pere Babot i Boixeda, la més humil però també la més decisiva per a l'acompliment d'allò que vint anys enrera podia semblar una utopia. En Pere Babot fou un gran fautor d'utopies però en cap esmerçà tant d'esforç, de constància i de resolució com en la d'encarrilar la incipient represa de la Societat Catalana de Biologia d'ara fa vint anys pels camins d'allò que ell anomenava el retrovament, fins a fer-hi confluïr les voluntats més diverses i els interessos més dissemblants dins del camp dels estudiosos catalans de les ciències de la vida.

Els textos recollits en aquest volum corresponen als parlaments pronunciats per Josep Alsina i Bofill, Ramon Surinyach, Ramon Parés, Carles Bas i Oriol Casassas, tots ells antics presidents de la Societat, en la Sessió commemorativa del setantè aniversari de la fundació de la Societat i vintè de la seva represa i d'homenatge a la memòria de Pere Babot i Boixeda. Aquesta sessió tingué lloc, sota la presidència del President de l'Institut d'Estudis Catalans a la Sala d'actes del mateix Institut el dia 10 de febrer de 1983.

En arribar a aquest punt, com a compilador d'aquest volumet, hauria de callar. Tanmateix, l'afecte que portava i el record que servo de l'estimat Pere Babot amb qui vaig tenir el goig de col·laborar en diferents moments en les tasques de Secretaria de la Societat m'empenyen a excedir-me un xic en el meu ofici i a afegir alguns records personals als evocats pels autors del volum.

Del primer període de la meua relació amb Pere Babot, aquell en què, segons la seva pròpia expressió, vaig ser l'"oficial de Secretaria" de la Societat Catalana de Biologia en servo un record gairebé mític. Certament els anys d'estudiant són propicis a totes les mitificacions i potser encara ho són més per als qui pertanyem a aquesta "generació de la Caputxinada" que gaudí tan precoçment d'un fugaç protagonisme històric. Però en allò que afecta la meua

relació amb el doctor Babot no és aquest enyorament narcisista el que compta. Fet i fet el treball burocràtic d'ajudar a fer trameses, omplir fitxes i passar a màquina textos hagués pogut ser un treball purament rutinari tant aviat fet com oblidat però amb el doctor Babot això no era possible. En primer lloc perquè maldava per comunicar el seu pensar i el seu sentir en tots els aspectes de la vida a qualsevol interlocutor que li acordés un mínim d'atenció; així doncs, a les poques setmanes de treballar amb ell coneixia ja la seva meravellosa utopia d'una federació mundial de nacions veritables (no, per descomptat, d'estats-nació) que no disposés d'altre exèrcit que d'un cos de bombers que actués en la prevenció dels desastres naturals i en pal·liar-ne les conseqüències, ni d'altra policia que d'una policia sanitària que conduís als hospitals apropiats els malalts perillosos per llur contagiositat o per llur agressivitat (en el cas de les malalties mentals). En segon lloc perquè no solament parlava sinó que també escoltava i sovint ho feia amb una curiositat i una atenció admirable en els seus anys. És aquest escoltar amb atenció àvida la veu dels joves la que, a molts que llavors érem estudiants, ens conduí a participar en les activitats de la Societat amb el màxim interès i a establir unes relacions insospitades entre aquesta i el Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona. Això s'esdevingué a partir de les preguntes que ben sovint em feia sobre la situació a la Universitat al començament del curs 1966-67 en que s'iniciava l'enfrontament entre el Sindicat Democràtic i les fantasmals Asociaciones Profesionales de Estudiantes promogudes pel govern franquista. Com que a la Secció de Biològiques els estudiants del S.D.E.U.B. havíem començat a organitzar un Seminari amb uns quants llibres obtinguts per mètodes no sempre ortodoxos, de llibreries i editorials, el doctor Babot volgué visitar-lo i donar-hi una col·lecció de les publicacions de la Societat. S'afegí a les trameses habituals dels anuncis de les sessions científiques de cada mes de la S.C.B. l'adreçada al Seminari de Biològiques que jo mateix m'encarregava de portar i que atragué moltíssims estudiants a les sessions científiques. El costum que tenia el doctor Babot de passar llista dels assistents a les sessions prengué en aquest període una nova funcionalitat; ja no era la precaució adreçada a evitar la sorpresa d'una presència indesitjable sinó la manera de registrar l'assiduitat de l'assistència i, en vista d'aquesta, proposar la incorporació com a membres agregats dels estudiants més assidus. Així, del gener del 1967 al maig del 1968 fórem més nombrosos els estudiants incorporats a la Societat que no els llicenciats.

Simultàniament amb aquest acostament als estudiants, el doctor Babot conduïa una altra campanya adreçada a incorporar a la Societat els biòlegs de la Facultat de Ciències, desvinculats per raons històriques de la Societat Catalana de Biologia. El moment no era totalment propici, amb alguns professors de la secció de Biològiques vinculats a l'equip rectoral del doctor García-Valdecasas, però el doctor Babot no reculà. Després de demanar-me informació sobre el tarannà polític i personal de cada un, anà visitant un darrera

l'altre tots els catedràtics de la secció fins que tots van haver passat per alguna sessió científica i van haver esdevingut membres de la Societat. El col·loqui del gener de 1970 sobre "Cap on va la biologia moderna" representà la culminació d'aquest esforç de retrobament (per dir-ho amb les seves paraules) entre metges i biòlegs al si de la Societat Catalana de Biologia.

La seva insistència amable i tossuda alhora vencia les voluntats més mal disposades a col·laborar o més mandroses. No crec que mai acceptés un no per resposta definitiva. Si la primera visita no tenia èxit la repetia tantes vegades com calia fins a obtenir ni que fos una vaga promesa de col·laboració i, a partir d'aquesta, anava proposant formes de materialitzar-la en noves visites cada cop menys espaciades fins que el perseguit, si no s'havia rendit abans, acabava per trobar-se cada dia assegut al seu davant l'infatigable doctor Babot i havia d'alçar bandera blanca.

Circumstàncies personals m'allunyaren per uns anys de les activitats de la Societat Catalana de Biologia i del doctor Babot tot i que mai no perdérem el contacte epistolar. Tanmateix només tornar el 1972 d'una estada d'uns anys a l'estranger em proposà fer-li costat com a vice-secretari de la Societat, no cal dir que el refús era impossible, el doctor Babot havia decidit i ja he dit que no admetia el no per resposta. Començà així el segon període de tracte sovintejat amb el doctor Babot en que vaig tenir ocasió de conèixer més bé una altra faceta seva: la permanent actitud receptiva enfront d'allò que podia aprendre dels altres. Això sí, sense abandonar les seves utopies meravelloses i sense apartar-se gens dels seus objectius de reconstrucció de la nació catalana, de retrobament de tots els seus elements. El pes de l'edat anava començant a fer minvar les seves capacitats i ell n'era prou conscient. Per això anà descarregant en mi i en altres membres del Consell Directiu algunes de les feines relatives al funcionament de la Societat que fins llavors havia assumit ell tot sol. Poc a poc anàrem passant d'un Consell Directiu purament passiu, on normalment només el Secretari actuava i ho feia tot, a un Consell Directiu on cada un dels membres tenia una funció específica i la feia. Accedí a acceptar que la feina purament burocràtica la fes novament un "oficial de Secretaria" i fins pel que fa a la Secretaria delegà no poques de les seves funcions en el vice-secretari. Al què no renuncià mai fou a les visites regulars al President i a les seves intervencions al Consell Directiu en defensa de la Unitat de Cultura Catalana, de la pau universal o de la desaparició dels Estats de Potència.

A la porta del seu vuitantè aniversari sabé adonar-se que la seva obra havia ja crescut prou, mercès a la seva dedicació de més de quinze anys i que ja estava en condicions de campar-se-la sola; que la Societat Catalana de Biologia podia ja funcionar sense necessitat del seu esforç abnegat i permanent. En aquell moment, abans que esdevenir un ròssec per a una activitat més dinàmica que la portada fins llavors, preferí retirar-se tot reservant-se, però, la possibilitat de continuar assistint com a Secretari General Honorari a les reunions del Consell Directiu de les que, mentre pogué, fou l'assistent més constant.

Més d'una vegada m'havia confessat després d'algun, mentre l'acompanyava a casa seva, que seguia aprenent de tots nosaltres, que a cada reunió descobria alguna cosa nova: especialitats noves inimaginables uns anys abans, com l'enginyeria genètica, el tenien fascinat i sempre esperava assabentar-se d'una nova descoberta.

També aprengüerem molt d'ell tots els que el tractàrem. Aquest llibret n'és una mostra. El desplegament d'activitats actual de la Societat Catalana de Biologia n'és una altra. Serveixin l'una i l'altra d'homenatge a la memòria del doctor Pere Babot i Boixeda, un home, per reprendre, en català, les paraules d'Antonio Machado, "en el millor sentit de la paraula, bo".